

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Appendix de Samaritanæ post conversionem prædicatione, ac de eius
martyrio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

miliare, ut nos exaltaret. Humiliavit se usque ad formam servi, qui erat in forma Dei, ut nos elevaret ad hoc consortium magitudinis & divinitatis: & hoc certe debet esse obiectum laudis & lætitiæ nostræ. Nam in hoc exultabat Samaritana, quod agnosceret jam advenisse tempus tam diu exoptatum, & torque oraculis prænuñciatum in quo ille in medio hominum agebat, qui Christus & Messias expectabatur, congregans & instruens novellum cœtum, quem speciali unctiōe & gratia sanctificaturus venerat, qui & ei dixerat: *Ego sum, qui loquor tecum*. Ipsum ergo & magnificati ipsa, & à nobis vult magnificari, vel eam ob causam, quod dignetur esse per incarnationis mysterium in medio nostri, ad docendum, ad ducendum nos, ad illuminandum, ad pascendum, ad vivificandum, ad irrigandum & fecundandum, quia ipse est Doctor Ecclesiæ sue, eam erudiens, ipse est Dux eam dirigens, ipse Sol eam illustrans, ipse Pastor eam enutrens, ipse Cor eam vivificans, ipse Fons Paradisi eam liquare cœlesti irriguam efficiens, ut fecundam reddat floribus & fructibus æternum permanens. Ob hæc omnia in medio ejus agit. Exulta igitur & lauda, & habitatio Sion, quia magus in medio tui sanctus Israel. Lauda nunc in tempore, ut possis exultare in eo, & cum exultare in tota æternitate.

APPENDIX

De Samaritana post conversionem Prædicatione, ac de ejus Martyrio.

De nostra Samaritana sic loquitur Sanct. Chry. sostomus, explicans cap. 4. S. Joannis: *Adeo audio Jesu incensa est, ut relicta hydra & aqua, cuius gratia eo concesserat, in civitatem properaret, & ad Christum universum populum traheret. Venerat hauriende aque gratia, & cum verum Fontem invenisset, contempsit alteram; & superna veniente gratia, Apostolico mures fursur. Itaque ex alloquio Christi, quadam ratione Apostolico officio decorata inflat S. Magdalenæ, ut secum alios converteret.*

Id ipsum asserit S. Ambrosius supra citatus ferm. 30. dum ait: *Novo admirationis genere mulier que ad puteum Samariæ meretrix advenerat, à Christi Fonte casta regreditur, & quæ aquam petere venerat, pudicitiam reportavit. Statim enim, indicante Domino, sua peccata recognoscens confitetur, Christum annuncians salvatorem. & relinquens aque vasculum ad civitatem non fert, aquæ hydrum, sed refert gratiam. Vacua quidem videtur reverti onere sed plena revertitur sanctitate. Quæ peccatrix advenerat, revertitur Prædicator. Quæ vasculum hydræ amiserat, Christi plenitudinem reportabat; in nullo civitatis sue inferens detrimentum; etenim si aquam civibus non intulit, tamen fontem salutis iniecit. Hæc dilerte Sanct. Ambrosius.*

Vitis floriger.

Adde, quod non solum suis tunc civibus prædicavit, sed etiam postmodum cum duobus filiis Victore & Iosepho, ac quinque sororibus, Anatolia, Phori, Photide, Parascève & Cyriaca (quos omnes ad fidem converterat) dicitur apud Carthaginem in Africâ Christum annunciasse, cujusque Evangelium prædicasse, ac tandem ibi cum illis suis filiis & sororibus, & quodam Sebastiano Duce ad Christum à Victore converso, illustre martyrium subisse sub Nerone, circa annum Domini sexagesimum. Vnde horum martyrium sic describit Hieremias Patriarcha Constantinop. Ex actis Martyrum Italicensium, quæ à Græco in Latinum translucit anno Christi 1580.

Primo, hi Martyres omnes in carcerem feterimum detrusi sunt: inde in elibanum ardentem totis tribus diebus missi, à quo inde omnes extracti, semel & iterum veneno potati fuerunt. Plumbo etiam & resina in liquorem redactis, in ore Photinae (hoc fuit nomen proprium nostræ Samaritanæ) & in auribus cæterorum, sine detrimento susceptis, sapius bovinis nervis cæsi, per cœnibus que ferreis excarnificati, atque facibus igitis ad Martyrum lætera applicatis exusti: oculis demum erutis iterum in carcerem venenosus animalibus scatenem redacti sunt, ut tandem sine cibo & medicamine interirent. Sed cum illic Christi luce & visione perfunderentur, ac in pristinam sanitatem essent reducti, oculorum beneficio eis restituro, imò & miraculoso cibo tribus mensibus ac toridem diebus refocillati invenirentur, rursus ad novum adducti sunt certamen. In quo denuo flagris sævissime laniati, & ad ultimum pelle detracta frustrati cæsi, capite amputato, illustrissime martyrii palmam perciperunt: una dempta Photina, quæ in veterem cisternam immissa, indeque detracta, impollutum Deo spiritum reddidit vigesima die Martii, quæ tum à Latinis, tum à Græcis ejus memoria annua celebritate recolitur. Ita refert exactis ab Ieremia Patriarcha traductis Franciscus Binarius in Commentario Chronici Lucii Dextri ad annum Christi sexagesimum, & ex eo Corn. à Lapide in cap. 4. Joan.

Quicquid sit de hoc Martyrii modo & circumstantiis particularibus, de quibus nihil speciatim expressum alibi referimus, hoc saltem certum videtur, hæc Samaritanam, cui nomen Photina, Martyrio obiisse. Quapropter in Martyrologio Romano adscripta est Martyrum numero de vigesima Martii, his verbis: *Eodem die Sanctorum Photina, Samaritana, Ioseph & Victorii filiorum, itemque Sebastiani Dacis, Anatolii, Phorii, Photidis, Parascèves & Cyriacæ germanarum: qui omnes Christum confessi martyrium sunt consecuti.* De qua re in Ad. Cor à Lapide ad Martyrol. Cardinalis Baronius sic ait: *Agunt in c. 4. Joan. de hac Græci hæc die in Menologio, feruntque eandem esse illud videm fuisse Samaritanam, de qua Ioanne Evang. cap. disse testatur. In veteri Martyrologio Cassinensi de eadem agitur, tum eademque fuisse affirmatur. Hæc ibi Baronius Romæ*

k k k autem

autem religioſe caput ejus ſervatur, & oſtenditur in Eccleſia S. Pauli, teſte Cornel.

Menologium autem Græcorum ad diem vigelimum Martii ſic habet: Eadem die certamen Sanctæ Martyriſis Phoinæ Samaritanæ; cū qua Chriſtus locutus eſt, & Joſeph & iſtorū filiorū nec non ſebaſtiani Ducis, Anataliſis, Photti, Phoriſi, Paraſceves & Cyriacæ germanarum ſororum: qui omnes Chriſti fidem confeſſi, martyrii palmā confeſſi ſunt. Ita Menolog.

Ex his omnibus ſatis colligitur, quā merito hæc Samaritana potuerit exſurgere cum Propheta in vocem exultationis & confeſſionis, & Pſalmum Domino decantare ac dicere: *Credidi, ipſo mihi ſide infundente, propter quod locutus ſum, (palam ſcilicet & coram omnibus) eandem fidem reſondere conata in aures eorum & corda. Ego autem humiliata ſum nimis, in recordatione & agnitione vitæ meæ præteritæ, & peccatorum, quæ mihi repræſentavit. Ego dixi in exceſſu meo, dum me abundantiſſime pocalleſſet, non vino vitis, ſed aqua vitæ; dixi, inquam, Omnis homo mendax. Vidi enim quod in homine non lit ſperandum, & quod homo quicun-*

que promittit in fluxu hujus ſæculi aquis & puteis aliquam vel felicitatem vel refrigerium, mentitur & fallat. Ego autem invenii hominem, qui ſolus verax eſt, qui *Veritas eſt & Vita. Quid retribuam Domino, quod ſic mihi calicem Fontis vitæ propinavit? Imò, quid pro omnibus, quæ retribuit mihi? Calicem ſalutariæ accipiam, & nomen Domini invocabo. Calicem non ſolum aquæ, ſed & ſanguinis preceſſus offerri poteſt. Scio enim, quia Preſiſſa in conſpectu Domini mors ſanctorum eſt. Et ideo Vitæ meæ reddam, annuſciando omni populo gratiam & gloriam ejus, ſimulque in conſpectu cæleſtiſis Jeruſalem ex iſtimo animi voto & deſiderio ſanguinem meum fundam, ut ex atriis ejus, in quibus ſterterunt pedes mei, pergam & pertingam ad domum illam æternæ pacis, cujus *Aſcenſus eſt & purpureus in ſpiritu & veritate: ibi dabitur apponere os non ſolum ad ſtillicidja ſtilliciantia ſuper terram, ſed ad ipſum Fontem vitæ cum omni ſatiætatē; & concedetur ibidem in lumine videre.**

OPUSCULUM III. PLANCTUS FILIORUM ADÆ MORIENTIVM.

Continet explicationem piā Proſæ decantati ſolitiæ in Officiō Defunctorum.

RECT. R.
tripartita.

*Dies ira, Dies illa,
Solvet ſæculum in ſi viliſſa,
Teſte David cum Sibylla.*

PARS I.
Cur dies
iudicii,
dies ira
vocetur.
Soph. 1.

Dies iudicii extremi, à Sophonia Propheta, deinde ab Eccleſia, (quæ hæc verba deſumpſit ex Sophonia) per emphaliſm & anonomatiſm vocatur **DIES ILLA**; atque per hanc designationem ac indigationem ſpeciālem, multa energeticè & compendioſè indicantur. Idem eſt enim ac ſi diceretur.

Dies illa,

1. *Dies illa*, omnium mortalium oculis ſpectanda, & ab impiis cerèdè certius expectanda. 2. *Dies illa* ab initio ſæculi filiis Adæ prædicta, per ipſummet Adam, & per Enoch ſeptimum ab Adā qui dixit teſte Apoſtolo Iuda: *Ecce venit Dominus*

indas in
Epi.

in ſanctis millibus ſuis, ſacere iudicium contra omnes, & arguere omnes impios, de omnib⁹ operibus eorum. 3. *Dies illa*, omnium pene Prophetarum oraculis prænunciata, ut nullo ſæculo à memoria & mente

fideliū poſſet excidere. 4. *Dies illa*, in novæ legē rurlus Evangelicis & Apoſtolicis ſcriptis multoties inculcata. 5. *Dies illa*, in officiis Eccleſiæ ſanctæ continèdè repræſentata & decantata. 6. *Dies illa*, quæ continet omnes dies præcedentium ſæculorum, quandoquidem de illis tunc ratio ſit reddenda. 7. *Dies illa*, ad quam omnes dies eundem, & in qua ſiniatur omnia tempora, & omnes dies. 8. *Dies illa*, quæ tot præcedentibus anguſtiis parcurit, & tandem parit æternitatem dierum nunquam finiendam. 9. *Dies illa*, quam expectat omnis creatura, ingemiſcens, ut liberetur à ſervitute & corruptione, quia *vanitati ſubjecta eſt non volens*, hoc eſt mutabilitati variæ obnoxia, peccatoribus & peccatis quaſi invita ſerviens. 10. *Dies illa*, quā Ioannes Baptiſta, Præco Chriſti, in deſerto forti voce & zelo inſclamabat: dies inquam in qua veniet ille, cuius *ventilabrum in manu ejus, ut parget aream ſuam.* 11. *Dies illa*, quam Angelus Apocalypſis, volans per medium cælum, & habens Evangelium æternum, annunciat ſedentibus ſuper terram inſonans: *Timete Domi-*